

Knižnica Štátneho pedagogického ústavu
v Bratislave

16109 U

**Revízia
1965**

Signatúra:

Čís. prírast.: 161'69

Čís. Inv. den.: 9257/50

U

Knižnica Štátneho pedagogického
ústavu v Bratislave.

Bibličké histórie

REVÍZIA pre 1976

nížšie triedy evanj. a v. počiatocných škôl.

Sostavil a vydal

Priateľ školskej mládeže.

(Druhé, nezmenené vydanie.)

Tlačou Jána Bežu a spol.

v Senici 1902.

Story Nelson

MOSES

I
II
III
IV
V
VI
VII
VIII
IX
X

Zo starého zákona.

1. O stvorení sveta.

Na počiatku stvoril Boh nebo a zem.

Ale zem bola pustá, a všade bolo tma. Len Duch Boží vznášal sa nad vodami.

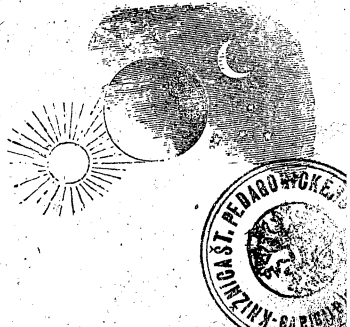
Tedy riekol Boh: Buď *svetlo!* A bolo svetlo. I oddelil Boh svetlo od tmy a bol deň *prvý.*

Druhého dňa stvoril Boh oblohu medzi vodami. A pomenoval oblohu *nebom.*

Tretieho dňa oddelil *vody* morské od *suchej* zeme. A zem vydala *trávu, byliny* a *ovocné stromy.*

Štvrtého dňa stvoril Boh *slnko, mesiac* a *hviezdy*, aby osvecovaly zem.

V *piaty* deň stvoril *ryby* vo vodách a *vtákov* v povetrí.

Šiesteho dňa zver pŕlnú, hovädá a zemeplazy. Naposledy stvoril Boh človeka, aby panoval nad všetkými zvieraty a nad všetkou zemou. T ucinil ho z prachu zeme a vdýchnuł doňo dech života. Boh stvoril človeka k obrazu a ku podobenstvu svojmu.

A videl Boh, že bolo všetko dobre.

Siedmeho dňa odpočinul Boh od všetkého diela a posvätil deň tento.

Žalm 104, 24: Jak mnozí a velicí jsau skutkové tvoji, Hospodine! Všeckys je maudře učinil! Plná jest země bohatství tvého!

2. Raj.

Prvý človek menoval sa *Adam*. Boh postavil

ho do *raja*. Bola to pekná zahrada, plná krásnych stromov. A boly tu aj všelijaké zvieratá, ktorým Adam dal mená.

Ale Boh videl, že nie je dobre človeku byť samotnému. Tedy dopustil tvrdý sen na Adama, vyňal mu jedno rebro a učinil z neho ženu *Evu*, aby bola Adamovi pomocnicou.

Adam a Eva boli v raji veľmi šťastní. Boli sväti a spravедliví, a nevedeli o zlom ani o smrti.

Žalm 103, 2: Dobrořeč duše má Hospodinu, a nezapomínej se na všecka dobrodiní jeho.

3. Pád prvých ľudí.

V prostriedku raja stál strom *života a strom vedenia dobrého a zlého*. I riekol Boh Adamovi: S každého stromu rajského môžeš jesť; ale so stromu vedenia dobrého a zlého nejedz! Lebo v ktorýkoľvek deň by si s neho jedol, smrťou umreš!

Diabol závidel šťastie prvým ľudom. Aby ich sviedol, použil hada. I riekol had Eve: Nie, nezomrete, keď s toho stromu jesť budete. Ale budete ako bohovia, vediac dobré i zlé.

Eva videla, že ovocie toho stromu je príjemné očiam. Odrhla s neho a jedla. Potom dala aj Adamovi a jedol tiež.

Teraz otvorily sa jim oči, a poznali, že sú nahí. Stydiac sa, narobili si z listia fíkového zástery.

Pod večer počuli hlas Boží. I báli sa a skryli

medzi stromovím. Ale Boh volal na Adama: Kde si? Či si nejedol so stromu zakázaného?

Adam odpovedal: Žena mi dala s neho, a jedol som.

Eva zase hovorila: Had ma podviedol, a jedla som.

Tedy riekol Boh hadovi: Že si to urobil, zlo-rečený budeš nado všetkými zvieratmi na zemi, a semeno ženy potre tebe hlavu.

Eve riekol Boh: Rozmnožím boľasti tvoje s detmi, a budeš pod mocou svojho muža.

Adamovi ale riekol: V potu tvári svojej budeš jest chlieb svoj, kým sa nenavrátiš do zeme, z

ktorej si vzatý. Lebo prach si a v prach sa navrátiš.

A s tým vyhnal ich Boh z raja. Pred raj ale postavil anjelov s plamenným mečom, aby strážili cestu k stromu života.

Řim. 5, 12: Jako skrze jednoho člověka hřích na svět všel, a skrze hřích smrt, a tak na všechny lidi smrt přišla, v němž všickni zhřešili.

4. Kain a Abel.

Adam a Eva mali dvoch synov, *Kaina* a *Abela*. Kain bol oráč a Abel pastier oviec. Kain bol zlostný, Abel ale tichý a bohobojný.

Raz oba priniesli obeť Hospodinu: Kain obetoval z úrody zemskej a Abel z prvorodených stáda svojho.

I bola obeť Abelova príjemnejšia Hospodinu, než Kainova. Nad tým sa Kain tak náramne rozlútil, až opadla tvár jeho. A keď oba bratia boli zase na poli, zabil Kain Abela.

Tedy zavolať Boh na Kaina: Kde je Abel, brat tvoj? Kain odpovedal: Neviem! Či som ja strážcom brata svojho? Boh ale riekol: Čo si urobil? Hlas krve brata tvojho volá ku mne zo zeme. A preto teraz zlorečeným budeš a tuľákom na zemi.

Tedy riekol Kain: Väčšia je nepravosť moja, než aby mi mohla byť odpustená!

Na to odišiel Kain od tvári Hospodinovej a nikde nenašiel pokoja.

Za Abela požehnal Boh Adamovi druhého syna, pobožného *Seta*.

I. Jana 3, 15: Každý, kdož nenávidí bratra svého, vražedník jest.

5. Potopa.

Synovia Kainovi pokazili iných potomkov Adamových. Boli všetci zlí a bezbožní, tak že nezaslúžili živi byť na svete. Tedy riekol Boh: »Vyhľadím človeka so zeme.

Ale *Noe* našiel milosť pred Hospodinom, lebo bol muž spravедlivý a bohabojný. Preto riekol

mu Boh: Vystav si koráb a vojdeš do neho i s čeladou svojou. A uvedeš do neho zo všetkých živočíchov po dvoch. Lebo uvedem potopu na zem.

Noe urobil tak.

Keď vošli do korábu, pretrhly sa všetky studnice prepasti a dážď sa lial ustavične štyridsať dní a štyridsať nocí. I vystúpily vody pätnásť siah nad najvyššie vrchy.

Tak zahynulo všetko, čo žilo na zemi, ľudia aj živočích. Len koráb Noachov plavil sa bezpečne na vodách.

Stopäťdesiat dní trvaly vody na zemi. I rozpomenul

sa Boh na Noe a uviedol vetor na zem. Vody vždy ubývalo, až odpočinul koráb na horách Ararat.

Keď potom zem docela uschla, riekol Boh Noachovi: Výjd' z korábu aj s čeladou svojou i so všetkými zvieratmi!

I vyšli. Noe zo vďačnosti postavil oltár Hospodinu. a *obetoval zápalý* na ňom. Boh obľúbil si obeť Noachovu a sľúbil, že nebude viac potopy na zemi. Na znamenie tohoto sľubu postavil Boh dúhu na oblohe.

I. Jana 2, 17: Svět hyne i žádost jeho; ale kdož činí vůli Boží, tenť trvá na věky,

6. Povolanie Abraháma.

Po potope sa potomci Noachovi skoro rozmnožili, ale aj skoro zabudli na pravého Boha a slúžili modlám.

Toho času žil v Cháran pobožný *Abrahám*. Tomuto riekol Boh: Výjd' zo zeme svojej a z domu otca svojho do zeme, ktorú ti ukážem. Učiním ťa otcom veľkého národa a požehnám ti. Skrze teba požehnané budú všetky národy zeme.

I vyšiel Abrahám i s čeladou svojou a prišiel do zeme Kananejskej. Tam ukázal sa mu Hospodin a riekol mu: Ajhľa, túto zem dám tvojim potomkom.

Abrahám vystavil oltár Hospodinovi a vzýval meno Jeho.

Židům 11. 8: Vírou povolán jsa Abraham, uposlechl Boha; i šel, nevěda, kam přijde.

7. Abrahám a Sára.

Sostaral sa Abrahám i manželka jeho *Sára* a nemali dietok.

Raz sedel Abrahám pred dvermi svojho stánu. A pozdvihnúc oči, videl prichádzať troch mužov. Bežal jim naproti, poklonil sa jim a pozval k sebe, aby ich uhostil. Keď jedli, riekol jeden z tých mužov: Istotne sa navrátim k tebe o rok a Sára bude mať syna. Sára však počúvajú

vo dverách, zasmjala sa. Tedy riekol Hospodin Abrahámovi: Či jesto niečo nemožného u Hospodina?

Medzitým zaslúbenie sa naplnilo. Sára porodila syna a nazvali ho *Izákom*. To sa stalo, keď mal Abrahám sto a Sára deväťdesiat rokov.

Mat. 19, 26 : U Boha všetko jest možné.

8. Obetovanie Izáka.

Keď Izák vyrástol na chlapca, zkusoval Boh Abraháma a riekol mu; Vezmi teraz svojho jediného syna Izáka, ktorého miluješ, choď na horu Moriah a obetuj ho tam v obeť zápalnú!

Včasne ráno vstal Abrahám a nasekal dreva k obeť. Drevo vložil Izákovi na ramená, sam ale niesol oheň a meč.

Cestou riekol Izák: Otče môj!

Ktorý odpovedal: Čo chceš, syn môj?

A on riekol: Ajhľa, tu máš oheň a drevo, kde je ale hoviadko k zápalnej obeť?

Abrahám odpovedal: Boh si opatrí hoviadko, syn môj. A zase išli ďalej.

Keď prišli na horu, spravil tam Abrahám oltár, pokládol naň drevo, sviazal Izáka a položil ho na drevo. Potom vzal Abrahám do ruky meč, aby zabil syna svojho.

Tedy zavolať naňho anjel Hospodina s neba: Abraháme, nevzťahuj ruky svojej na dieťa, lebo

som poznal, že sa bojíš Boha, keď si neodpustil ani jedinému synovi pre mňa.

Keď sa Abrahám na ten hlas obzrel, zazrel škopca v trní za rohy zachyteného. Toho potom vzal a obetoval miesto syna svojho.

Táto poslušnosť ľúbila sa tak veľmi Hospodinovi, že poznovu dal Abrahámovi to zaslúbenie, že potomstvo jeho rozmnoží jako hviezdy nebeské, a že v ňom požehnané budú všetky národy zeme.

A navrátil sa Abrahám aj s Izákom domov.

Jak. 1, 12: Blahoslavený muž, ktorýž snáší pokušení, nebo když bude zkušěn, vezme korunu života, kteráž zaslíbil Pán těm, kdož ho milují.

9. Ezau a Jakub.

Izák mal dvoch synov, *Ezava* a *Jakuba*.

Keď sa Izák sostáral, chcel svojho staršieho syna Ezava požehnať. Preto poslal ho na pole, aby mu ulovil zverinu.

To, počula matka *Rebeka*, ktorá viac milovala Jakuba. Preto pod tým časom priviedla syna svojho Jakuba k slepému otcovi, aby ho požehnal.

Izák sa domnieval, že má pred sebou Ezava, udelil mu svoje požehnanie.

Pozdejšie vrátil sa domov aj Ezau. Keď počul, že na miesto neho požehnal otec Jakuba, tak sa rozhneval, že chcel Jakuba zabiť. Tento sa naľakal a ušiel. Po mnohých rokoch ale smierili sa bratia.

Efez. 4, 25: Pretož složíce lest, mluvtež pravdu jedenkaždý s bližným svým, nebo jsme vespolek údové.

10. Jozef predaný od bratov.

Jakub mal dvanásť synov. Medzi nimi najradšej mal *Jozefa*, preto mu aj spravil sukňu strakatých bariev. Bratia jeho ho ale nenávideli, zvlášte preto, že oznamoval otcovi, keď čo zlého urobili.

K tomu mal Jozef dva sny, ktoré sa bratom jeho neľúbili.

Snívalo sa mi, hovoril jim, že sme viazali snopy na poli a vaše snopy klaňaly sa snopu môjmu.

Bratia mu odpovedali: Čo ty budeš kralovať nad nami? A nenávideli ho ešte viac.

Druhý raz zase sa mu snívalo, že slnko, mesiac a jedenásť hviezd sa mu klaňalo. Tedy i otec dohovárал mu: Čo je to za sen? Či ja, matka, tvoja a bratia tvoji prídeme a budeme sa ti klaňať?

Raz poslal Jakub Jozefa za bratmi do Sichem, kde títo pásli statky, aby sa poďíval, jak sa majú.

Keď ho bratia z ďaleka zazreli, riekli: Hľa, tam ide majster snov! Poďme, zabime ho a povieme, že ho sožrala divá zver.

Ale najstarší brat Ruben riekol: Nevylievajte

krv, lež hodte ho tu do cisterne, lebo ho chcel pozdejšie vyslobodiť.

Ako Jozef prišiel k bratom, strhli s neho oblek a hodili ho do cisterne (jamy, vtedy suchej). Potom si sadli a jedli.

Medzitým išli tade kupci, cestujúci do Egypta.

I riekol Juda: Podte, predajme Jozefa. A hneď vytiahli ho a predali kupcom za 20 strieborných.

Nato zarezali kozľa, namočili do jeho krve Jozefovu sukňu a poslali ju otcovi s odkazom: Toto sme našli, pohliadni, či je to nie sukňa syna tvojho?

Jakub ju hneď poznal a zvolal: Sukňa syna môjho je, istotne ho ľúta zver roztrhala; ja v zármutku sostúpim za synom svojim do hrobu.

Jak. 3, 16: Kde jest závist a rozdráždění, tu i roztržka i všeliké dílo zlé jest.

11. Jozef v dome Putifarovom.

Kupci predali Jozefa v Egypte Putifarovi, kráľovskému dvoranínovi.

Vidiac Putifar, že Boh každú prácu Jozefovu požehnáva, oblúbil si ho a učinil ho správcom domu svojho.

Putifar mal ale veľmi nešlachetnú ženu, ktorá chcela Jozefa sviest' k hriechu. Jozef však riekol jej: Jako by som urobil tak veľikú nešlachetnosť a hrešil i proti Bohu!

Tedy rozhnevala sa žena Putifarova na Jozefa náramne a obžalovala ho u Putifara falošne.

Putifar uveril žene svojej a vsadil nevinného Jozefa do väzenia.

Sirach 1, 16: Počátek maudrosti jest bázeň Páně.

12. Jozef vo väzení.

Ani vo väzení neopustil Boh Jozefa, lebo naklonil mu srdce žalárnikovo. Tento sveril Jozefovi dozor nad všetkými väzňami.

Stalo sa, že kráľovský pohárnik a pekár previnili sa proti kráľovi Faraonovi a dostali sa tiež do toho väzenia.

Jednoho rána našiel ich Jozef veľmi smutných. Spýtal sa ich teda, prečo sú takí smutní. Odpovedali mu: Mali sme sen a nemáme nikoho, ktoby nám ho vyložil. Jozef riekol: Výklad snov patrí sice Bohu, ale povedzte mi vaše sny.

Tedy vyrozprával najprv pohárnik svoj sen. Jozef mu riekol: Po troch dňoch uvedie ťa Faraon do úradu tvojho. Ale nezabudni potom na mňa! Spomeň mňa kráľovi, aby ma vyslobodil odtiaľto.

Potom rozprával pekár svoj sen. Tomu ale riekol Jozef, že po troch dňoch dá ho kráľ obesiť.

A tak sa aj stalo. Tretieho dňa slávil Faraon deň narodenia svojho a uviedol pohárnika späť do úradu a pekára dal obesiť. Ale pohárnik zabudol na Jozefa.

Plač. Jer. 3, 27. Dobré jest muži tomu, kterýžby nosil jho od detinství svého.

13. Povýšenie Jozefovo.

1. Po dvoch rokoch mal Faraon tiež sen. Zdálo sa mu, že stojí nad potokom. Z toho potoka vyšlo sedem kráv pekných a tučných a za nimi sedem kráv mrzkých a chudých. A tie mrzké a chudé sožraly tie pekné a tučné. Na to sa kráľ zobudil.

Keď zase zaspal, snívalo sa mu po druhé: Z jedného stebľa vyrástlo sedem klasov plných a pekných a za nimi sedem klasov prázdnych. A tie prázdne klasy pohltily tie plné a pekné.

Kráľ hneď ráno dal svolaf všetkých hadačov

a mudrcov egyptských, a vyzprával jim oba sny. Ale žiaden nevedel mu ich vyložiť.

2. Vtedy spomenul si pohárnik na Jozefa. I oznámil kráľovi, že vo väzení je mládenec židovský, ktorý jemu aj pekárovi bol sen dobre vyložil.

Kráľ dal ihneď vypustiť Jozefa z väzenia a vyzprával mu oba sny.

Jozef riekol: Sen je jednostajný. Boh oznamuje Faraonovi, čo chce urobiť. Sedem kráv tučných a sedem klasov plných znamená, že bude sedem rokov úrodných. Sedem kráv chudých a sedem klasov prázdnych znamená sedem rokov hladu. Preto nech vyľadá Faraon muža opatr-

ného a rozumného. Ten nech zvýšnú úrodu z rokov úrodných shromažďuje a odkladá k rokom nedostatku, aby nebola zkažená zem táto hladom.

3. Lúbila sa reč tá Faraonovi. I riekol Jozefovi: Ponevác tebe Boh zjavil všetko toto a ja nenajdem rozumnejšieho nad teba: preto teba ustanovujem nad celou krajinou. Ty budeš po mne najprednejší a každý musí ťa poslúchať.

Potom vzal Faraon prsten s ruky svojej a dal ho na ruku Jozefovu. Tiež obliekol ho v rúcho kmentové a vložil zlatú reťaz na hrdlo jeho. A dal Jozefa voziť na kráľovskom voze a pred ním volať: klaňajte sa! —

Rim. 8, 28: Vímeť, že milujícím Boha všetky věci napomáhají k dobremu.

14. Bratia Jozefovi v Egypte.

1. Sedem úrodných rokov prišlo skutočne, a Jozef nashromaždil nesmierne množstvo zbožia (obilia) v Egypte. Ale potom dostavilo sa aj sedem rokov neúrodných, a bol hlad po všetkých krajinách. Vtedy Jozef otvoril naplnené sypárne Egyptčanom, ba mal z čoho predávať i cudzým.

Aj v zemi Kananejskej nastal hlad. Preto riekol Jakub svojim synom: Počujem, že v Egypte majú hojnosť zbožia. Chodte ťa a nakúpte, aby sme nezomreli hladom.

I vydalo sa desať bratov Jozefových na cestu

do Egypta. Len najmladší, Benjamin, zostal s otcom doma.

2. Keď prišli pred Jozefa, poklonili sa pred ním až k zemi, lebo ho nepoznali. Jozef ich poznal hneď a spomenul si na svoj sen. Aby ich ale zkušil, hovoril s nimi prísne a riekol: Špehúni ste a prišli ste si obzrieť nepevné miesta krajiny!

I odpovedali: Nie, pane náš, my nie sme faľošní ľudia. Prišli sme si len nakúpiť pokrmu. Bolo nás dvanásť bratov; najmladší ostal doma pri otcovi a jedného niet.

Riekol Jozef: To je, čo som hovoril: špehúni ste! Len tak poznám, že pravdu hovoríte, keď pôjde jeden z vás domov a privedie toho najmladšieho brata. Vy ale zostanete vo väzení.

3. Tretieho dňa zavolať Jozef svojich bratov z väzenia a riekol jim: Aby vaši doma netrpeli hlad, len jeden z vás ostane tu vo väzení, ostatní ale choďte domov so zbožím a privedete mi najmladšieho brata.

Vtedy hovorili jeden k druhému: Isté pre brata Jozefa tresce nás Boh takto. Lebo videli sme jeho súženie, keď nás pokorne prosil, a nevyšlyšali sme ho. — A nevedeli, že ich Jozef rozumel, lebo hovoril s nimi skrze tlumočníka. A odvrátiac sa od nich, plakal.

Potom dal Simeona sviazať pred jejích očima. Svojim služobníkom ale rozkázal, aby jim naplnili vrecia zbožím a aj peniaze aby vložili každému do jeho vreca.

To keď sa stalo, naložili bratia zbožie na oslov a odišli.

4. Navrátiac sa domov k otcovi, vyrozprávali mu všetko. A jako otvorili vrecia, našiel v nich každý svoje peniaze. I zľakli sa všetci. Jakub ale riekol: Vy ma pozbavujete synov! Jozefa a Simeona už nemám, a teraz aj Benjamina mi chcete vziať. Nepôjde syn môj s vami. Mohlo by sa mu niečo zlého stať na ceste, a tým uviedli by ste šediný moje s boľastou do hrobu.

Kaz. 10, 8: Kdo jinému kopá jámu, sam upadá do ní.

15. Druhý príchod bratov Jozefových do Egypta.

1. Zbožie z Egypta donesené sa ztrovilo, a hlad ešte trval. Tedy riekol Jakub svojim synom: Choďte zase a nakúpte potravu. Ale Juda mu odpovedal: Muž ten nám povedal, aby sme sa mu bez najmladšieho brata ani neukazovali! Prepusti teda s nami Benjamina, aby sme nezomreli. Ja ti dobre stojím zaňho.

Jakub konečne riekol: Keď že to už tak byť musí, naberte najvzácnejších plodín zeme a zaneňte mužovi tomu do daru. A vezmite aj dvoje peniaze, lebo snáď sa stal omyl. Boh všemohúci daj vám naísť milosť u toho muža; ja ale pozbavený synov, budem ako osiralý.

2. Bratia prišli šťastne do Egypta. Keď Jozef uzrel aj Benjamina, riekol správcovi domu: Voved týchto mužov do môjho domu, budú so mnou

obedovať. Správca tak urobil a priviedol k nim aj Simeona.

Po chvíli prišiel k nim Jozef. Bratia poklonili sa pred ním až k zemi a podávali mu svoje dary. Jozef sa ich prívetive vypytoval, či je ešte živý a zdravý jejich otec. A keď uzrel Beniamina, riekol: Či je toto váš najmladší brat? Učín Boh milosť s tebou, syn môj!

To povediac vyšiel do druhej izby a plakal, lebo sa mu bolo srdce veľmi pohlo.

Potom si umyl tvár, prišiel zase k nim a kázal nosiť jedlá. Pri stole posadil bratov podľa veku, nad čím sa veľmi divili.

16. Jozef zkuša ešte raz bratov a dáva sa jim poznať.

1. Po hostine rozkázal Jozef svojmu správcovi: Naplň vrecia mužov tých zbožím a vlož peniaze každému do vreca. Najmladšiemu ale daj do vreca aj môj strieborný pohár. — Tak sa stalo, a bratia odišli.

Sotva však že boli za mestom, poslal Jozef správcu svojho za nimi s odkazom: Prečo ste sa odplatili zlým za dobré a vzali pohár pána môjho?

Ako to počuli, zľakli sa a riekli: Odstúp to od nás. U koho sa najde ten pohár, nech zomre, a my ostatní budeme sluhovia pána tvojho.

Keď rozviazané boly vrecia, našiel sa pohár vo vreci Beniaminovom. Tedy roztrhli s hrúzou rúcha svoje a vrátili sa do mesta.

2. Keď prišli k Jozefovi, padli pred ním na zem, Jozef hovoril s nimi tvrdo. Tedy prehovoril Juda: Čo povieme pánovi svojmu? a čím sa ospravedlníme? Boh našiel nepravosť na nás Ajhľa, služobníci sme pána môjho.

Jozef odpovedal: Muž, pri ktorom sa naše l pohár, len ten bude mojím služobníkom. Ostatní odejdete v pokoji k otcovi svojmu.

Na to predstúpil Juda a hovoril: Náš otec veľmi miluje toto dieťa. Ak by sme sa vrátili domov bez neho, uvedeme otca so žalosťou do hrobu. Preto prosím, nech zostanem tu ja za sluhu miesto neho; jemu ale dovoľ, nech odejde s bratmi domov.

3. Teraz už nemohol sa Jozef dlhšie zdržať, zaplakal hlasite a riekol: Ja som Jozef! Či žije ešte otec môj? — Bratia uľaknutí nemohli prerievať ani slova. Tedy Jozef laskave prehovoril: Pristúpte ku mne! Som Jozef, brat váš, ktorého ste predali do Egypta. Ale nech vás to netrápi, lebo pre vaše zachovanie poslal ma Boh sem pred vami. Ponáhľajte sa domov, oznámte všetko otcovi a prídite spolu s ním ku mne. Budem vás živiť, lebo ešte päť rokov nebude sa orať ani žať.

A na to padol Jozef Beniaminovi okolo hrdla a plakal. Potom vybozkával všetkých bratov a plakal s nimi. Až teraz odvážili sa bratia s nim hovoriť.

Jozef dal bratom a pre otca vozy a mnohé dary. Keď odchádzali, hovoril jim ešte: Nevadzte sa cestou!

1. Tes. 5, 15: Vizte, aby někdo zlého za zlé neodplacoval.

17. Prestahovanie sa Jakubovo do Egypta.

Jozef ešte žije, áno aj panuje v celej zemi egyptskej! — už z ďaleka zvestovali synovia Jakubovi otcovi svojmu. Ale on jim nechcel veriť. Až vyrozprávali mu všetko a ukázali kráľovské vozy a dary, tu riekol Jakub: Dost' je, keď ešte žije syn môj! Pôjdem, aby som ho videl, prv než zomrem.

Tedy vybral sa Jakub s celým domom svojím do Egypta. Jozef dal zapráhnúť a vyšiel naproti. Ako sa stretli, padli si oba okolo

dlho plakali. I riekol otec Jozefovi: Teraz už rád zomrem, keď som videl tvár tvoju, že ešte žiješ.

Potom predstavil Jozef otca svojho Faraonovi. A osadil ho aj bratov v úrodnej zemi *Gosen*, jako rozkázal Faraon. Tiež dal jim Jozef všetkého, čo potrebovali a nikdy sa nepomstil na bratoch, ale hovoril: Vy ste skladali proti mne zle, ale Boh obrátil to v dobré.

Efez. 6, 2. 3: Cti otce svého i matku; toť jest príkázaní prvni se zaslíbením. Aby dobre bylo tobě, a abys byl dlauhověký na zemi.

18. Narodenie Mojžišovo a jeho útek.

Jakub dostal od Boha meno *Izrael*, preto sa nazývajú potomci jeho *synmi izraelskými*. Tiež volajú sa *Židmi*.

1. Synovia izraelskí rozmnožili sa časom v Egypte tak náramne, že zdáli sa Egyptčanom byť už nebezpečnými. Preto noví králi Izraelských utiskovali a k ťažkým prácam nútili. Keď sa ale ešte tým viac rozmnožovali, vydal kráľ Faraon Egyptčanom rozkaz, aby každého židovského chlapca hneď po narodení hodily do rieky.

2. Toho času narodil sa jednej židovskej žene krásny synáček, a skrývala ho za tri mesiace. Keď ho už ale ďalej utajiť nemohla, vzala košík, vymazala ho glejom a smolou, vložila do neho dieťa a vyložila ho do rákosia na brehu rieky. Sestra dieťaťa ale dívala sa z neďaleka, čo sa s ním bude robiť.

O chvíľu prišla sa ta kúpať dcéra Faraonova. Zazrúc košík, poslala služku poň. Keď košík

otvorily, shliadly v ňom plačúceho chlapčeka. Dcéra Faraonova sľutovala sa nad ním a riekla: Istotne je to z detí židovských!

V tom pristúpila sestra dieťaťa a riekla: Či mám zavolať dojku zo žien židovských? I riekla dcéra kráľova: 'Choď! — A odišla a doviedla vlastnú matku. Tá dieťa vzala a odchovala.

Keď chlapec odrástol, vzala si ho dcéra Faraonova za svojho a dala mu meno *Mojžiš*, t. j. z vody vytiahnutý.

3. Keď bol Mojžiš už dospelým mužom, častejšie navštívil svojich izraelských bratov a videl

jejich útrapy. Raz videl ako muž egyptský bil jedného žida. Tedy Mojžiš priskočil židovi na pomoc a zabil egyptského. Faraon za to chcel o život pripraviť Mojžiša. Tento ale utiekol do zeme Madianskej. Tam obznámil sa s kniežaťom Jetrom a ten dal mu svoju dcéru za manželku.

Jób. 10. 12: Života z milosrdenství udelil si mi; presto navštěvování tvé ostříhalo dýchání mého.

19. Povolanie Mojžišovo.

1. Už štyridsiaty rok pásol Mojžiš ovce Jetrove, keď prišiel ku hore Oreb. Tam sa mu zjavil Hospodin v *horiacom kri*. Mojžiš videl, ako ker horel, ale nezhorel.

Keď sa chcel k tomu kru priblížiť, ozval sa z neho hlas Boží: Nepristupuj sem, ale sa vyzuj,

lebo miesto, na ktorom stojíš, je zem svätá! Ja som Boh Abrahámov, Izákov a Jakubov.

I zakryl Mojžiš tvár svoju, lebo sa bál hľadeť na Boha.

Hospodin riekol ďalej: Videl som trápenie môjho ľudu v Egypte. Chcem ho vyslobodiť z ruky Egyptských a vyviešť do zeme oplývajúcej mliekom a mädom. Teba pošlem k Faraonovi. Ty vyvedeš ľud môj z Egypta.

2. Tedy riekol Mojžiš: Kto som ja, Pane, aby som šiel k Faraonovi? Odpovedal Hospodin: Veď ja budem s tebou, a na znamenie, že som ťa ja poslal, dám ti moc robiť zázraky a divy. Hod' hoľu svoju na zem! Mojžiš urobil. I obrátila sa hoľa na hada. Hospodin však riekol: Chyť hada za chvost! A keď ho chytil, obrátil sa had zase na hoľu.

Zase riekol Mojžiš k Hospodinu: Pane, som nevýmluvný a jazyka neohebného. Tedy riekol Hospodin: Či nemáš výrečného brata Árona? Ten bude za teba hovoriť.

3. Na Boží rozkaz vyšiel Áron Mojžišovi naproti a šli potom do Egypta. Tam shromaždili starších Izraelských a Áron opakoval ľudu všetko, čo Hospodin hovoril Mojžišovi a robil zázraky pred očima ľudu. A ľud uveril a klaňal sa Hospodinu.

Řim. 8, 31: Když jest Bůh s námi, i kdo proti nám?

20. Rany egyptské.

1. Potom šli Mojžiš a Áron k Faraonovi a riekli mu: Takto hovorí Hospodin, Boh izraelský: Prepust' ľud môj, nech mi slávi sviatky na púšti.

Faraon odpovedal: Kto je Hospodin, aby som poslúchal hlas jeho? Hospodina neznám a Izraela neprepustím! A dal trápiť ľud ešte ťažšou robotou než predtým.

Šli tedy Mojžiš a Áron zase pred Faraona a robili pred ním divy s hoľou. Faraon však zatvrdil srdce svoje a neprepustil ľud.

2. Tak potom dopustil Hospodin *desať ťažkých rán* na Egypt.

Voda rieky obrátila sa na *krv*.

Prišli *žaby*, po žabách *stenice* (ploštice) a po týchto *jedovaté žížaly*, a všetko v takom množstve, že naplnená bola nimi celá zem a všetky domy.

Na to vypukol *mor na dobytok*, a potom prišli *vredy na ľudí*.

Strašný *kamenec* zničil všetky úrody egyptské.

Nesmierne množstvá *kobyliiek* sožraly všetko, čo ešte ostalo po kamenci.

Potom nastala po celom Egypte hrozná *tma*, len kde bývali Izraelskí, tam bolo svetlo.

Avšak Faraon ostal zatvrdilým. Síce keď prišla ktorá rana, vždy sľuboval, že prepustí Izraela; ale po odvrátení rany, sľub svoj nezadržal.

Konečne riekol Hospodin Mojžišovi: Ešte jednu ranu uvediem na Egypt, potom prepustí vás Faraon, áno, vyženie vás odtiaľto. Anjela svojho po-

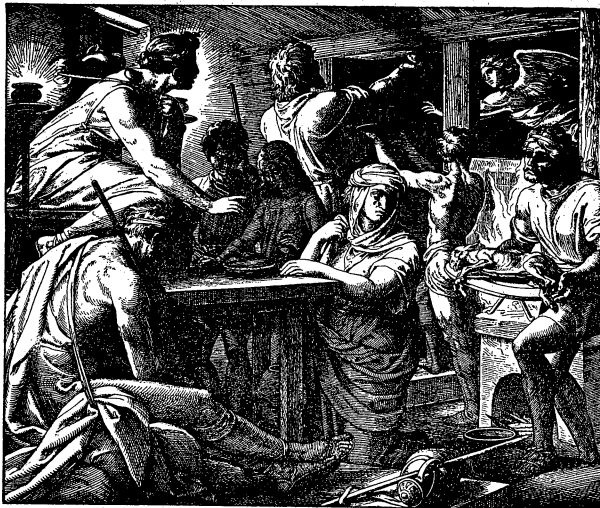
šlem prostriedkom Egypta a zmorduje všetko prvorodené tam.

Žalm 14, 1: Říká blázen v srdci svém: Není Boha.

21. Baránok velikonočný a odchod z Egypta.

Izraelskí dostali od Boha rozkaz, aby si na posledný večer v každom dome baránka pripravili. Upečené jeho mäso aby jedli s nekvaseným chlebom. A pri tom aby boli na cestu so všetkým vychystaní. Krvou zabitého baránka ale aby pomazali podvoje a dvere domu svojho. Lebo že po tej krvi anjel zhubca pozná domy Izraelských a ich ušetrí.

Izraelskí urobili tak, jako rozkázal Hospodin.

Ó polnoci pobil Hospodin medzi Egyptskými všetko prvorozené z ľudí a hoviad.

Tedy povstal náramný krik v celom Egypte, lebo nebolo domu, kde by neležal mrtvý. Faraon ešte v noci povolal Mojžiša a Árona a riekol jim: Vyjdite i s ľudom izraelským a vezmite so sebou všetko, čo máte. A ľud egyptský nútil ich, aby čím skôr vyšli, lebo sa báli, že všetci pomrú.

S pomocou Božou vytiahli teda Izraelskí počtom šesťsto tisíc mužov okrem detí. Vzali tiež so sebou aj kosti Jozefove.

Na pamiatku tohoto vyjdenia museli potom Židia svätiť každoročne *slavnosť velikonočnú*.

I. Kor. 5, 7: Beránek náš velikonoční za nás jest obetovaný, Kristus.

22. Prechod Červeným morom.

Boh sám ukazoval Izraelským cestu. Predchádzal ich v stĺpe oblakovom, ktorý bol vo dne tmavý, v noci ale ohnivý. Tak prišli k moru Červenému.

Faraon skoro oľutoval, že prepustil Izraelských. I pustil sa za nimi s celým svojím vojskom. K večeriemu dohonil ich pri mori. Izraelskí preto sa veľmi naľakali. Ale Mojžiš jim hovoril: Nebojte sa! Hospodin bude bojovať za vás.

Potom vztiahol Mojžiš ruku nad more, a hľa: vody sa hneď rozdelily na dvoje a stály ako múr po oboch stranách. I prešli Izraelskí more suchou nohou.

Faraon s vojskom hnal síce za nimi, ale ako prišli Egyptskí do prostried mora, zmiatol Hospodin vojsko, a Mojžiš zase vystrel ruku nad

more. Tedy vrátily sa vody a zalialy všetko vojsko, tak že neostal ani jeden z nich.

Žalm 34, 8. Vojensky se klade anjel Hospodinův okolo těch, kteříž se ho bojí, a zastává jich.

23. Izraelskí na púšti.

Od Červeného mora tiahli Izraelskí ďalej a prišli na *púšť*. Tam na ďaleko široko nebolô dostať žiadnej potravy. Preto reptali proti Mojžišovi

a Áronovi. Hospodin však riekol: Večer budete jesť mäso a ráno sa nasýtite chlebom.

I priletelo večer množstvo prepelíc a pokryly celé leženie. Ráno zase pokrytá bola púšť drobnými zrnkami ako inovaf. To bol chlieb, ktorý nazvali *mannou*. Chuf mala manna ako koláč s mädom. Týmto pokrmom živil Boh Izraelských za štyridsať rokov, až prišli do zeme Kananejskej, lebo manna tá padala každodenne, okrem soboty.

Po nejakom čase prišli Izraelskí na iné miesto v púšti. Tam zase nemali vody. Lud znovu reptal

proti Mojžišovi. Tedy Mojžiš na rozkaz Hospodinov uderil hoľou na skalú, a hneď vydala skala hojnosť vody pre ľudí i pre dobytok.

Žalm 145, 15. 16. Oči všetkých v tebe daufajú a ty dáváš jim pokrm jejich v čas príhodný. Otváraš ruku svau a nasycuješ každý živočích podle dobre líbeznej vůle své.

24. Vydanie zákona.

1. V treťom mesiaci po vyjdení z Egypta prišli Izraelskí k hore *Sinai*. Tam rozostavili stány svoje. Mojžiš vystúpil na horu a Hospodin hovoril k nemu: Ak budete ma poslúchať a zachovávať *smluvu* moju, budete mojím *vyvoleným národom*. Potom kázal Mojžišovi, aby pripravil ľud, lebo tretieho dňa sostúpi Hospodin na horu *Sinai*.

Mojžiš učinil, jako mu rozkázal Hospodin. Ľud obliekol sa sviatočne a pripravil ku dňu tretiemu.

2. Tretieho dňa ráno začalo hrmeť a sa blískat. Hustý oblak prikryl celý vrch a hlas trúby sa ozýval, až sa zhrozil všetok ľud v tábore.

Tedy vyviedol Mojžiš ľud pod samú horu. Z tejto vystupoval veľký dym a celá sa triasla, preto že Hospodin sostúpil na ňu v ohni.

I hovoril Hospodin ľudu nasledujúcich desať prikázaní:

I. Já jsem Hospodin Bůh tvůj. *Nebudeš míti bohů jiných přede mnou.*

- II. Nevezmeš jména Pána, Boha svého, nadarmo.
- III. Pomni, abys den sváteční světil.
- IV. Cti otce svého i matku svou, abys dlanuho živ byl na zemi.
- V. Nezabiješ.
- VI. Nesesmilniš.
- VII. Nepokradeš.
- VIII. Nepromluviš proti bližnímu svému křivého svědectví.
- IX. Nepožádáš domu bližního svého.
- X. Aniž požádáš manželky jeho, ani služebníka, ani děvky, ani vola, ani osla, ani ničeho, což jeho jest.

Hrúzou naplnený ľud zvolal: Všetko, čo hovoril Hospodin, budeme poslúchať a robiť.

Potom vystúpil Mojžiš zase na horu a bol tam 40 dní a 40 nocí. A dal mu Boh dve kamenné dosky, na ktorých napísané bolo prstom Božím *desatero prikázaní*.

Jána 1, 17: Zákon skrze Mojžiše dán jest, milost a pravda skrze Ježiše Krista stala se.

25. Izraelskí v zemi Zaspúbenej.

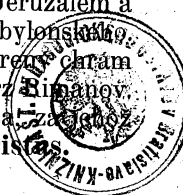
1. Izraelskí potom ešte 40 rokov strávili na púšti. Mojžiš pred svojou smrťou u prítomnosti národa posvätil *Jozua* za svojho nástupcu. Ten konečne po mnohých

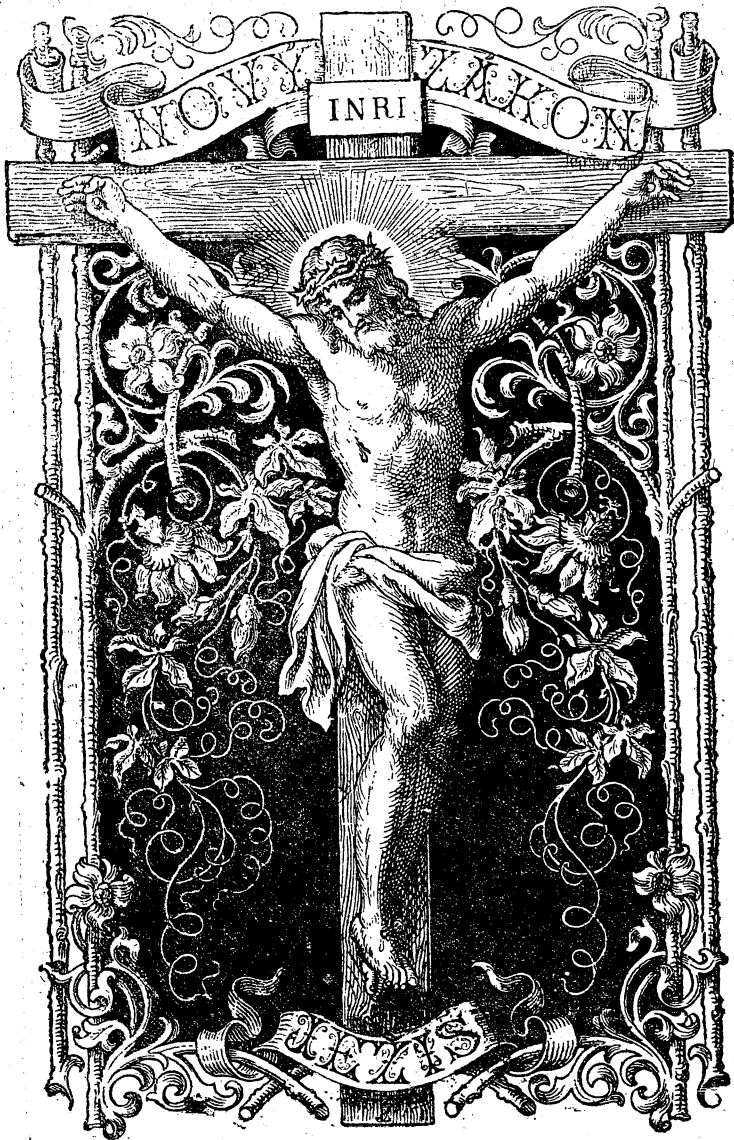

nesnádzach uviedol Židov do zaslúbenej zeme Kananejskej. V zemi tejto sa usadili a vystavili si mestá i dediny.

2. Po smrti Jozua spravovali Židov sudcovia. Ale ľud nebol s nimi spokojný, preto kňaz Samuel pomazal *Saula* za kráľa. Saul v jednej bitke premožený, sám sa o život pripravil. Za ním stal sa kráľom *David*, ktorý ešte za času Saula bol premohol obra Goliáša a povestným sa stal.

3. Keď David v starosti zomrel, stal sa kráľom jeho syn *Šalomún*. Šalomún vynikal veľikou múdrosťou a vystavil slavný chrám v Jeruzaleme. Po jeho smrti sa Izraelskí roztrhli na dve čiastky, a bohužiaľ i upadli v ohavnú modloslužbu. Preto ich cudzí králi premohli, Jeruzalem a chrám zborili a Židov odvedli do zajatia babylonského. Sice sa ešte vrátili do zeme Kananejskej a zborili chrám, vystavili, ale o krátky čas premožení boli skrz *Rimanov*. Títo ustanovili jim za vladára (kráľa) *Herodesa*. Za jeho panovania narodil sa Spasiteľ sveta, **Ježiš Kristus**.

Z Nového zákona.

1. Zvestovanie narodenia Jána Krstiteľa.

1. Za dňov Herodesa, kráľa judského, žil jeden kňaz, menom *Zachariáš*, a manželka jeho menovala sa *Alžbeta*. Oba boli spravедliví pred Bohom a zachovávali prikázania Božie. Nemali však dietok a boli už veľmi starí.

2. Stalo sa, keď raz vošiel Zachariáš do svätine, aby položil zápal na oltár, ukázal sa mu anjel Pána. Zachariáš sa zľakol, ale anjel mu riekol: Neboj sa, Zachariášu! Modlitba tvoja je vypočutá. Manželka tvoja porodí ti syna, a dáš mu meno *Ján*. Budeš mať z neho radosť veľkú.

I riekol Zachariáš anjelovi: Po čom to poznám? Lebo ja a manželka moja sme už starí. Odpovedal mu anjel: Ajhľa, budeš nemý, až do toho dňa, v ktorom sa tie veci stanú.

3. Keď Zachariáš vyšiel z chrámu, nemohol hovoriť. Reč vrátila sa mu, až sa Ján, syn jeho narodil.

Malý Ján rástol a sosiloval sa v duchu. A bol na púšti až do dňa svojho vystúpenia pred ľud izraelský.

Jak. 5, 16: Mnohoh môže modlitba spravедlivého opravdová.

2. Zvestovanie narodenia Ježiša Krista.

1. V šiestom mesiaci zatým poslaný bol od Boha anjel Gabriel do Nazaréta ku panne *Marii*, zasnúbenej mužovi, menom *Jozef*. I riekol jej anjel: Zdravá buď milosťou obdarená! Pán s tebou, ty požehnaná medzi ženami!

Keď to Maria počula, zľakla sa. I riekol jej anjel: Neboj sa, Maria, lebo si našla milosť u Boha. Porodíš syna a nazveš meno jeho *Ježiš*. Ten bude veliký a Syn Najvyššieho menovať sa bude. A kraľovať bude na veky a kraľovstvu jeho nebude konca.

2. Maria riekla anjelovi: Jako sa to stane? Anjel odpovedal: »Duch svätý sostúpi na teba, a moc Najvyššieho zastieni ťa, a preto aj to, čo sa z teba svätého narodí, slúf bude Syn Boží. Hľa aj priateľka tvoja Alžbeta porodí v starosti svojej syna; lebo u Boha není nemožné žiadne slovo.

Tedy riekla Maria: Ajhľa som dievka Pána, nech sa mi stane podľa slova tvojho. I odišiel od nej anjel.

3. Potom ukázal sa anjel Jozefovi vo sne a riekol mu: Neboj sa prijať Mariu k sebe. Čo v nej je počato, z Ducha svätého je. Porodí syna a nazveš meno jeho *Ježiš*; on zaiste vyslobodí ľud svoj od hriechov jeho.

Prísl. 29, 23: Chudý duchem dosahuje slávy.

3. Narodzenie Pána našeho Ježiša Krista.

1. Stalo sa v tých dňoch, že vyšiel rozkaz od cisára Augusta, aby bol popísaný všetok ľud jeho mocnárstva. Išli teda všetci, aby sa zapísať dali, jedenkaždý do svojho rodného mesta.

Tak vybrali sa aj Jozef a Maria z Nazaréta do Betléma, mesta Davidovho, lebo oba boli z rodu Davidovho.

Keď ta prišli, nemohli dostať miesta v hospode. Preto utiahli sa do jednej maštale. Tam porodila Maria svojho prvorodeného. A obvinúc ho plienkami, položila do jašiel.

2. Neďaleko Betléma na poli boli *pastieri*, ktorí tam nocovali pri svojich stádach. A hľa, anjel Pána postavil sa vedľa nich, a jasnosť nebeská osvietila ich. I báli sa veľmi.

Tedy riekol jim anjel: Nebojte sa, lebo zvestujem vám radosť veľkú, ktorá bude pre všetkých ľudí! Narodil sa vám dnes v meste Davidovom Spasiteľ, ktorý je Kristus Pán! A toto vám bude znamením: Najdete nemluvniatko plienkami obvinuté, ležiace v jaslách.

A hneď s anjelom zjavilo sa množstvo rytierstva nebeského chváliaceho a volajúceho:

Sláva na vysostach Bohu a na zemi pokoj, ľudom dobrá vôľa!

3. Keď anjeli odišli do neba, pospiechali pastieri do Betléma a našli Mariu a Jozefa i to ne-

mluvniatko ležiace v jaslach. A vidiac to, chválili Boha a rozhlasovali, čo jim bolo povedané o tom dieťatku.

4. Po ôsmych dňoch bolo dieťatko obrezano, a dostalo meno *Ježiš*, jako anjel už pred narodením bol ho pomenoval.

Keď bolo Ježiškovi šesť týždňov, priniesli ho do chrámu jeruzalemského, aby ho predstavili Pánovi a dali zaňho predpísanú obeť: dve hrdličky.

Jána 3, 16. Tak Bůh miloval svět, že Syna svého jednorozeného dal, aby každý, kdož věří v něho, nezahynul, ale měl život věčný.

4. Mudrci od východu.

1. Keď sa narodil Ježiš v Betléme, prišli mudrci od východu do Jeruzalema a pýtali sa tam: Kde je ten novonarodený kráľ židovský? Lebo videli sme hviezdu jeho na východe, a prišli sme sa mu pokloniť.

Keď to počul kráľ Herodes, zľakol sa. Preto hneď svolal biskupov a učiteľov a pýtal sa ich, kde by sa mal narodiť Kristus. Títo mu odpovedali: V Betléme Judovom.

Tedy Herodes tajne zavolať tých mudrcov a pilne sa ich vypytoval, kedy sa jim ukázala hviezda. A keď ich prepúšťal do Betléma, riekol jim: Choďte a pilne sa dopytujte na dieťaťko. A keď ho najdete, oznámte mi! Ja tiež prídem a pokloním sa mu.

2. Mudrci vyslyšiac kráľa, šli do Betléma. A hľa hviezda, ktorú boli videli na východe, šla pred nimi, a zastala nad miestom, kde bolo dieťaťko. A vojdúc do domu, našli dieťaťko s Mariou, matkou jeho. Tedy padli a klaňali sa mu. A obetovali mu dary: zlato, kadidlo a myrru.

3. V noci napomenul Boh mudrcov, aby nechodili k Herodesovi, ale inou cestou vrátili sa do krajiny svojej.

A k Jozefovi riekol Boh: Vstaň, vezmi dieťa i matku jeho a uteč do Egypta, a buď tam, dokiaľ ti nepoviem. Lebo Herodes bude hľadať dieťa, aby ho zahubil. — Herodes skutočne rozkázal povraždiť všetky dietky v Betléme až do dvoch rokov. Keď zomrel Herodes, vzal zas Jozef dieťa i matku a navrátil sa s nimi do Nazareta, domova svojho.

Žalm. 72, 11: Klaněti se jemu budau všickni králové, všickni národové jemu slaužiti budau.

5. Dvanásťročný Ježiš v chráme.

1. Rodičia Ježišovi chodievali každého roku do Jeruzalema na deň slavný velikonočný. Keď mal Ježiš dvanásť rokov, vzali ho so sebou.

Po skončení sviatkov navracovali sa Jozef a

Maria domov. Ježiš však zostal v Jeruzaleme. Domnievajúc sa, že je v zástupe, ušli deň cesty. Ale nevidiac ho, hľadali ho medzi príbuznými a známymi. Keď ho nenašli, vrátili sa do Jeruzalema, aby ho tam pohľadali.

3. Po troch dňoch našli ho v chráme. Sedel

medzi učiteľmi, počúval a opytoval sa ich. A tí všetci divili sa nad rozumnosťou a odpoveďmi jeho.

I riekla mu matka: Synu, prečo si nám to urobil? Otec tvoj a ja s boľastou sme ťa hľadali! On jim odpovedal: Prečo ste ma hľadali? Či ste nevedeli, že ja musím byť v tých veciach

ktoré sú Otca môjho? Ale oni nerozumeli týmto jeho slovám.

3. Potom šiel s nimi do Nazareta a bol jim poddaný, a prospieval múdrosťou, vekom a milosťou u Boha aj u ľudí.

Žalm. 26, 8: Hospodine, jať miluji obydlí domu tvého a místo príbytku slávy tvé.

6. Pokrstenie Ježišovo.

1. Keď Ježiš vstúpil do tridsiateho roku, toho času Ján Krstiteľ vyučoval ľud na púšti judskej a takto kázal: Pokánie čiňte, lebo sa priblížilo kráľovstvo nebeské!

I vychádzala k nemu všetka krajina Judská i Jeruzalem. A Ján krstil v Jordáne všetkých, ktorí vyznávali hriechy svoje.

2. Tedy prišiel aj Ježiš z Galilee k Jordánu, aby sa dal pokrstiť od Jána.

Keď ho Ján pokrstil a Ježiš vystupoval z vody, otvorily sa nebesá nad ním, a Duch svätý sošúpil na neho v podobe holubice. A hlas s neba zavznel: Tento je ten môj milý syn, v ňomž sa mi dobre zaľúbilo.

Jána 3, 5: Amen, amen pravím tobě: Nenarodí-li se kdo z vody a z Ducha, nemůž vjíti do království Božího.

7. Prvý div Pána Ježiša v Káni galilejskej.

1. V tridsiatom roku začal Ježiš verejne *učiť* a *divy* robiť. Tým cieľom navštívil mnohé miesta. Shromaždil tiež vôkol seba učedníkov. Z týchto potom vyvolil si *dvanásť apoštolov*.

2. Prvý div učinil Ježiš na svadbe v Káni galilejskej. Na tej svadbe bola matka Ježišova a pozvaný bol ta aj Ježiš i učedníci jeho.

Keď sa minulo víno, riekla matka Ježišova k nemu: Vína nemajú! Ježiš jej odpovedal: Ešte neprišla hodina moja. Ale Maria riekla služobníkom: Čokoľvek vám povie, urobte!

3. I bolo tam postavených šesť kamenných džbánov (studví). Tedy riekol Ježiš služobníkom: Naplňte tie džbány vodou! A naplnili ich až do vrchu.

Potom riekol Ježiš: Nalievajte už a neste správcovi svadby! I niesli.

Správca okúsil tú vodu, premenenú na víno, ale nevedel, odkiaľ by bolo. I zavolať ženicha a

riekol mu: Každý človek dáva najprv dobré víno a potom planšie; ty ale zadržal si dobré víno až dosiaľ.

To bol počiatok divov Ježišových. Divom tým zjavil Ježiš slávu svoju. I uverili v neho učedníci jeho.

I. Kor. 10, 31: Buď že jíte, nebo pijete, nebo čočkoli činíte, všetko k sláve Boží činíte.

8. Bohaté lovenie rýb.

Raz prišiel Ježiš k jazeru genezaretskému, a hrnuly sa k nemu zástupy, aby slyšali slovo Božie. Tedy Ježiš vstúpil tam do jednej lode, ktorá bola Šimona Petra a učil odtiaľ.

A keď prestal hovoriť, riekol k Šimonovi: Vez na hlbinu, a rozostrite siete k loveniu. Šimon mu odpovedal: Majstre, pres celú noc sme pracovali a nič sme nechytili, ale na tvoje slovo rozostreme sieť.

Keď to urobili, zahrnuli také množstvo rýb, že dve lode naplnili, až sa pohružovali.

Ako to videl Šimon Peter, hrúzou obklúčený padol k nohám Ježišovým. Ježiš mu ale riekol: Neboj sa, od tohoto času budeš ľudí loviť.

A keď loď priviezli ku brehu, rybári tí opustili všetko a šli za ním.

Mat. 19, 27 : Ai my opustili sme všetky věci a šli sme za tebou.

9. Búrka na mori.

Druhý raz zas keď Ježiš aj s učedníkmi vstúpil na loď, stala sa tak veľká búrka na mori, že vlny prikrývaly loď a Ježiš spal.

Tedy pristúpili k nemu učedníci jeho a zobudili ho volajúc: Pane, zachovaj nás, hyneme!

I riekol jim Ježiš: Prečo sa bojíte, ó ľudia malej viery! A vstal, pohrozil vetrom i moru, a

stalo sa utišenie veľiké. Ľudia ale divili sa a horili: Kto je tento, že ho aj vetry a more poslúchajú?

Mat. 28, 18: Dána jest mi všeliká moc na nebi i na zemi.

10. Vzkriesenie mládenca v Naim.

Stalo sa, že Ježiš šiel do mesta, ktoré sa menovalo Naim. Šli s ním učedníci jeho a zástup veľký. Keď sa približovali k bráne mesta, práve niesli tade mŕtvého. Bol to jediný syn matky vdovy a veľký zástup mesta šiel s ňou.

Keď Pán uzrel plačúcu vdovu, milosrdenstvom hnutý riekol jej: Neplač! Potom pristúpil a do-

tkol sa már, a tí, čo niesli, zastavili sa. Tedy riekol Ježiš: Mládenče, tebe vravím, vstaň!

I posadil sa ten mrtvý a začal hovoriť. Ježiš dal ho materi jeho.

Tedy podjala všetkých bázeň. I velebili Boha a vravili: Prorok veliký povstal medzi nami, a Boh navštívil ľud svoj.

Řim. 12, 15: Radujte se s radujícími a plačte s plačícími.

11. Uzdravenie ženy a vzkriesenie dcéry Jairovej.

Jairus, knieža školy židovskej, prišiel k Ježišovi s tou prosbou: Dcéra moja teraz zomrela, ale poď, vlož na ňu ruku svoju a bude živá.

Ježiš vstal, šiel za ním i učedníci jeho.

Ako šiel, pristúpila k nemu žena, ktorá nemocou svojou trápená bola od dvanásť rokov. Tá dotkla sa od zadku podolka rúcha jeho. Lebo riekla sama v sebe: Keď sa len dotknem rúcha jeho, budem uzdravená. Ježiš ale obrátil sa, a zazrúc ju, riekol: Dúfaj dcéro! viera tvoja ťa uzdravila. Aj ozdravela tá žena od tej chvíle.

Keď prišiel Ježiš do domu kniežata, uzrel tam trubačov a zástup plačúcich. Tedy riekol jim: Odídte, lebo neumrela dievočka, ale spí. I posmievali sa jemu. A keď vyhnal zástup, vošiel dnu, chytil ju za ruku i vstala tá dievočka. A rozniesla sa povest' tá po celej krajine.

Jána 11, 25: Já jsem vzkříšení i život. Kdo věří ve mne, byť pak i umřel, živ bude.

12. Ježiš priateľ dietok.

Jednoho času prinášali k Ježišovi dietky, aby sa ich dotýkal. Ale učedníci dohovárali tým, ktorí ich niesli. To vidiac Ježiš, riekol: Nechajte dietky ísť ku mne a nebráňte jim; lebo takových je kráľovstvo nebeské.

Potom bral tie dietky do náručia a vzkládajúc na ne ruky, dával jim požehnanie.

Mat. 5, 8: Blahoslavení čistého srdce, nebo i oni Boha viděti budou.

13. Podobenstvo o boháčovi a Lazarovi.

1. Bol jeden boháč. Ten odieval sa v šarlát a kment a hodoval každý deň skvostne. A bol jeden žobrák, menom Lazar, ktorý ležieval pred jeho dvermi vredovitý, žiadajúc nasýtiť sa tými drobtami, ktoré padaly so stola boháča. Ale aj psi prichádzali a lízali vtedy jeho.

I stalo sa, že ten žobrák zomrel, a anjeli zanesli ho do lona Abrahámovho. Zomrel tiež aj boháč, a pochovali ho.

2. Potom v pekle pozdvihol boháč oči svoje v mukách, uzrel Abraháma z ďaleka a Lazara v lone jeho. I zvolal boháč: Otče Abraháme, smiluj sa nado mnou! Pošli Lazara, nech omočí aspoň koniec prstu svojho vo vode a ovlaží jazyk môj; lebo sa mučím v tomto plameni.

Ale Abrahám odpovedal: Synu, rozpomeň sa, že si ty vzal dobré veci v živote svojom, a Lazar zlé. Teraz sa tento teší, ty ale sa mučíš. A nad to nado všetko je veľká prepašť medzi nami a vami, aby od nás nikto k vám, ani od vás k nám prejsť nemohol.

3. I riekol boháč: Prosím ťa teda, otče, pošli ho aspoň do domu otca môjho; lebo mám päť bratov, nech jim rozpovie, aby aj oni neprišli do tohoto miesta múk.

4. Na to Abrahám mu odpovedal: Majú Mojžiša a prorokov, nech ich poslúchajú. — Nič otče Abraháme! — rečie boháč — ale keby niekto z mrtvých šiel k nim, budú činiť pokánie. I riekol mu Abrahám: Ponevác Mojžiša a prorokov neposlúchajú, tedy ani keď by kto z mrtvých vstal, neuveria mu.

I. Jana 2, 17: Svět hyne i žádost jeho, ale kdož činí vůli Boží, tenť trvá na věky.

14. O milosrdnom Samaritánovi.

1. Raz spýtal sa jeden zákonník Krista: Majstre, kto je môj bližný? Ježiš povedal mu toto podobenstvo:

Človek jeden šiel z Jeruzalema do Jericha a upadol medzi lotrov; ktorí ho olúpili, zranili a polomrtvého na ceste ležať nechali.

I stalo sa, že jeden kňaz šiel tou cestou, a zazrúc ho, obišiel. Tak obišiel ho aj levita. Samaritán ale jeden, cestou tou sa ubierajúc, ako ho zazrel, sľutoval sa nad ním. A pristúpil k nemu, nalial oleja a vína do rán jeho a zaviazal ich. Potom posadiac ho na svoje hoviadko, zavedol do hospody a opatroval ho.

2. Na druhý deň ale, keď mal ďalej ísť, vyňal dva peniaze, dal ich hostinskému a riekol mu: Maj o neho starosť, a čokoľvek nad to vynaložíš, zaplatím ti, keď sa navrátim.

Čo myslíš teda, ktorý z tých troch bol bližším tomu, čo upadol medzi lotrov? Zákonník odpovedal: Ten, ktorý mu preukázal milosrdenstvo.

I riekol mu Ježiš: Chod' a učíš podobne.

I. Jána 2, 18: Nemilujmež slovom ani jazykom, ale skutkom a pravdou.

15. Ježiš predpovedá svoju smrť.

Ježiš za tri roky vyučoval ľud izraelský. Pri tom činil mnohé divy, ktoré svedčily o jeho bož-

skej moci, a prísne karhal hriechy farizeov a zákonníkov. Tito sa preto naňho hnevali a hľadeli ho o život pripravíť.

Ježiš o tom vedel, a preto riekol ku dvanástim svojim učedníkom: Hľa, vstupujeme do Jeruzalema, a naplní sa všetko na Synovi človeka, čo napísané je o ňom skrze prorokov. Lebo vydaný bude pohanom a bude posmievaný, zlahčený a opluovaný. A ubíčajúc zamordujú ho, ale tretieho dňa z mŕtvých vstane.

16. Vjazd do Jeruzalema.

1. Keď sa priblížili k Jeruzalemu, poslal Ježiš dvoch z učedníkov a riekol jim: Chodte do me-

stečka, ktoré je vám naproti. Tam najdete oslicu priviazanú a osliatko s ňou. Odviažte ich a priveďte ku mne. A ak by vám kto čo riekol, povedzte, že Pán ich potrebuje.

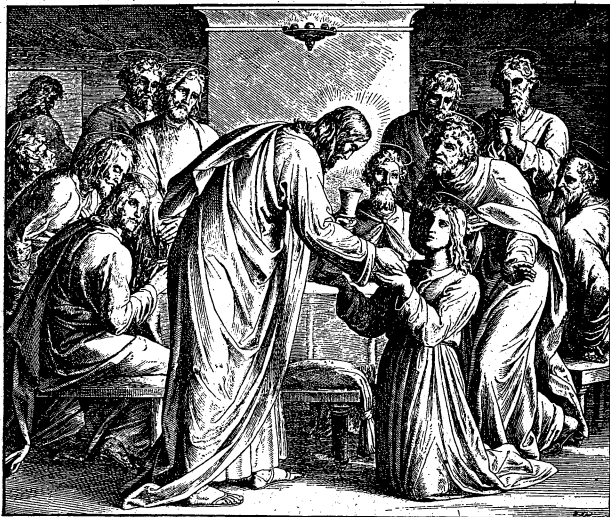
2. Učedníci priviedli oslicu s osliatkom. A vložiac na ne rúcha svoje, posadili Ježiša na ne.

Mnohí zo zástupu stlali rúcha svoje na cestu, iní zas ratolesti sekali so stromov a hádzali na cestu. A zástupy, ktoré pred ním a za ním šli, volali: Hosanna synovi Davidovmu! Požehnaný, ktorý sa bere vo mene Pána; Hosanna na vysościach!

17. Ustanovenie Večere Pána.

1. Prvého dňa velikonočných sviatkov zasadol Ježiš aj s učedníkmi v Jeruzaleme k večeri, aby jedol s nimi baránka velikonočného. A vstanúc od večere umýval nohy učedníkom. Potom si zase sadol a hovoril k nim: Amen, vravím vám, že jeden z vás mňa zradí. Učedníci sa zarmútili a spytovali sa: Zdáliž ja som to, Pane? Ježiš odpovedal: Kto so mnou omáča v mise. Ale beda človeku tomu; lepšie by mu bolo, keby sa nebol narodil.

2. Potom vzal Ježiš chlieb a dobrorečiac, lámal a dával učedníkom svojim a riekol: *Vezmete a jeste: toto jest tělo mé, které se za vás vydává.* Potom vzal kalich s vínom a dieky vzdajúc, dal jim, hovoriac: *Pite z toho všickni: toto*

jest krev má nové smluvy, ktorá se za mnohé vylévá na odpustění hříchů. To činite kolik-krátkoli píti budete na mou památku.

Takto ustanovená bola *sviatosť Večere Pána*.

Jána 16, 35: Jáť jsem ten chléb života; kdož přichází ke mně, nebude nikoli lačněti a kdož věří ve mne, nebude žízniť nikdy.

18. Ježiš v Getsemane.

1. Po večeri zaspievajúc pieseň vyšli na horu Olivetskú. Tam bola zahrada, *getsemanskou* nazvaná. Sem vošiel Ježiš a riekol učedníkom: Posedte tuto, kým odejdem a pomodlím sa tamto.

A pojal so sebou Petra, Jakuba a Jána a riekol jim: Smutná je duša má až k smrti.

Potom kázal aj týmto pozaostať, a poodíduc máličko od nich, padol na tvár svoju, modlil sa a hovoril: Otče môj, je-li možné, nech odíde odo mňa kalich tento; však nie jako ja chcem, ale jako ty chceš.

2. Tak modlil sa Ježiš trirazy. Pri tom prišla naňho tak veľiká úzkosť, že krvavý pot tiekol

s neho na zem. Tedy ukázal sa mu anjel s neba a posilňoval ho, Učedníci medzitým spali.

Izai 53, 4. On nemoci naše vzal a bolesti naše vlastné on nesl.

19. Ježiš zajatý.

1. *Judáš Iškariotský* bol už vtedy zradil majstra svojho biskupom židovským. Za čo obdržal od nich tridsať strieborných. Judáš vedel, že Ježiš je teraz v Getsemane. Ta prišiel teda aj s ozbrojeným zástupom a riekol jim: Ktorého pobožkám, ten je, držte ho.

I pristúpil k Ježišovi a riekol: Zdrav buď Majstre! a pobožkal ho. Ježiš mu povedal: Judášu, bozkom zradzuješ Syna človeka? Tedy vztiahli ruky na Ježiša a jali ho.

2. Vidiac to Peter, vytrhol meč a chcel...

niť majstra svojho. Ježiš mu však riekol: Schovej meč svoj do pošvy! Či nemám piť kalicha, ktorý mi dal otec? — Tedy učedníci všetci opustiac ho, utiekli.

Judáš naskoro potom oľutoval svoj skutok a obesil sa.

Žid. 3, 12: Viztež, bratři, aby snad v někom z vás nebylo srdce zlé, a nevěrné, kteréž by odstupovato od Boha živého.

20. Ježiš na smrť odsúdený.

1. Sviazaného Ježiša viedli pred biskupa *Kaifáša*. Tam zasadnutá vysoká rada hľadala falošné svedectvo proti Ježišovi, aby ho mohli odsúdiť na smrť, ale nenašli.

Tu povstal Kaifáš a pýtal sa Ježiša: Či si ty Kristus, Syn Boží? Odpovedal Ježiš: Som.

Tedy roztrhol biskup rúcho svoje a riekol: Rúhal sa Bohu! Čo sa vám zdá? A oni zvolali: Hoden je smrti!

Na to služobníci pľuvali na tvár jeho, zauškovali ho a rúhali sa mu.

2. Včasne ráno viedli Ježiša k rímskému vládárovi, *Pontskému Pilátovi*. Tam žalovali naňho, že búril ľud a vydával sa za kráľa. Tedy Pilát spýtal sa Ježiša: Si ty kráľ židovský? Odpovedal Ježiš: Áno kráľ som. Ale kráľovstvo moje není z tohoto sveta. Ja som sa k tomu narodil a preto som prišiel na svet, aby som svedectvo vydal pravde.

Na to Pilát riekol Židom: Ja na ňom žiadnej viny nenachádzam. A ponač poznal, že biskupi len zo závidia Ježiša vydali na súd, hľadel Ježiša prepustiť. Mal totiž vládár obyčaj na Velikúnoc prepustiť ľudu jedného väzňa. Práve vtedy bol v žalári jeden veľký lotor, Barabbás. I spýtal sa Pilát Židov: Ktorého chcete, aby som vám prepustil, Barabbáša a či Ježiša? Ľud od biskupov na-

vedený skrikol: Nie toho, ale Barabbáša. A čo učiním s Ježišom? I kričali všetci: Ukrižuj ho, ukrižuj!

3. Vidiac Pilát, že nič nevykoná, vydal Ježiša, aby bol zbičovaný. Na to žoldnieri svliekli rúcho s neho a pri-

odiali ho posmešným pláštom šarlátovým. Tiež uplietli z trnia koruhu, vtlačili mu ju na hlavu a dali trstinu do pravej ruky jeho. Potom posmievajúc sa klaňali sa pred ním a hovorili: Zdrav buď kráľu židovský! Druhí pľuvali na neho, brali mu tú trstinu a bili ho po hlave.

4. Pilát, aby Židov k útrpnosti pohnul, takto ztrýzneného Ježiša vyviedol jim von a riekol: Ajhľa, človek! Ale biskupi a ľud skríkli: Ukrižuj, ukrižuj ho! A konečne hrozili Pilátovi, volajúc: Prepustiš-li tohoto, niesi priateľ cisárov.

Pilát sa zľakol a vydal Ježiša, aby bol ukrižovaný.

I. Petra 2, 21: Kristus trpěl za nás, nám pozůstaviv příklad, abychom nasledovali šlepěji jeho.

21. Cesta na Golgota a ukřižovanie.

1. Ako výrok smrti nad Ježišom vypovedaný bol, vložili žoldnieri na ubitého a dokrvaveného Ježiša kríž a viedli ho von z mesta na popravné miesto. Keď Ježiš pod ťarchou svojou padal, prinútili istého Šimoná Cyrenenského, aby niesol kríž jeho.

2. Priduc na miesto popravné, po židovsky *Golgota*, dali mu piť vína so žlučou. Ježiš okusiac ho, nechcel piť. Tam ho potom ukrižovali a s nim aj dvoch lotrov, jedného po pravici a druhého po ľavici.

Na kríž Ježišov dal Pilát vložiť nápis: Ježiš Nazaretský, kráľ židovský. A žoldnieri vzali rúcho jeho a rozdelili si ho na štyri čiastky, ale o sukňu, pretože bola nesošivaná, losovali.

3. Ježiš za viac hodín trpel hrozné bolesti a muky. Židia aj vtedy ešte sa mu posmievali, hovoriac: Iným pomáhal a sám sebe nemôže pomôcť. Ak je syn Boží, nech sostúpi s kríža! Ježiš však riekol: Otče odpusť jim, lebo nevedia, čo činia. — A keď jeden z lotrov prosil Ježiša, aby sa rozpomenul na neho, keď príde do kráľovstva svojho, riekol mu Ježiš: Dnes budeš so mnou v raji. Potom zazrúc pod krížom matku svoju a učedníka Jána, riekol k matke: Ajhľa, syn tvoj! — a k Jánovi: Ajhľa, matka tvoja!

4. Konečne zvolal Ježiš veľkým hlasom: Dokonané je! Otče, v ruky tvoje porúčam ducha svojho! a nakloniac hlavu, vypustil ducha.

V tom opona chrámová roztrhla sa na dvoje, zem sa triasla a skaly sa pukaly; hroby sa otváraly a mrtví z hrobov vstávali. Tedy Centurio a iní, čo tu stáli, vravili: Iste Syn Boží bol tento.

I. Petra 2, 24: Kterýžto hříchy naše na svém těle sám vnesl na dřevo, abychom hříchům zemrauce, spravedlnosti živi byli, jehož zsinalosti uzdraveni jsme.

22. Pohrab Ježišov.

Ježiš zomrel v piatok pred Veľkou nocou. K večeru jeden zo žoldnierov otvoril bok jeho ko-

piou, a hneď vyšla krv a voda. Potom prišli dvaja tajní priatelia Ježišovi, *Jozef z Arimatie* a *Nikodem* a s povolením Pilátovým sňali telo Ježišovo s križa. Obvinuli ho aj s vonnými vecmi do čistého plátna a položili do nového hrobu, ktorý bol vytesaný v skale. A ku dverám hrobovým privalili veľiký kameň.

Na druhý deň prišli biskupi a farizeovia, postavili pri hrobe stráž a zapečatili kameň.

Izai. 11, 10: Odpočívání jeho bude slavné.

23. Vzkriesenie Ježišovo.

1. Tretieho dňa na úsvite ztrhlo sa veľké zemetrasenie,

a anjel sostúpil s neba, odvalil kameň odo dverí hrobových a posadil sa naň. Strážni ale tak sa naľakali, že zostali ako mrtví.

Vtedy Maria Magdalena a iné zbožné ženy včasne ráno vybraly sa k hrobu, aby voňavými vecmi pomazaly telo Ježišovo. Ale keď ta prišli, našly hrob prázdny. Tedy Maria Magdalena hned odbehla k Petrovi a Jánovi a hovorila jim: Vzali Pána z hrobu a nevieme, kde ho položili.

Druhé ženy vojdúc do hrobu, zazrely tam sediaceho mládenca v rúchu bielom, i zľakly sa. Mládenec jim riekol: Nebojte sa! Hľadáte Ježiša Nazaretského, toho ukrižovaného: on vstal, není ho tuto. Chodte a povedzte to učedníkom a Petrovi!

2. Peter a Ján prišli, hneď k hrobu a najdúc ho prázdny, odišli. Maria Magdalena ale zostala pri hrobe a plakala. A obzrúc sa, zazrela za sebou stáť Ježiša. Ale ho nepoznala. Až keď preriekol k nej: Maria! padla k nohám jeho.

Hneď na to ukázal sa Ježiš tým druhým ženám, potom dvom učedníkom, idúcim do Emaus a večer toho istého dňa aj ostatným učedníkom. I riekol jim: Pokoj vám! Jako mňa poslal otec, tak aj ja posielam vás. Potom dýchol na nich a riekol: *»Prijmete Ducha svätého. Kterýmžkoli odpustili by ste hříchy, odpustějíť se jim, a kterýmžkoli zadrželi by ste je, zadržanít jsau.«*

Jána 14, 19: Já živ jsem, i vy živi budete.

24. Vstúpenie Pána.

1. Ježiš po svojom vzkriesení ešte za štyridsať dní zdržoval sa na zemi, a hovoril s učedníkmi svojimi o kráľovstve Božom.

Prv akoby sa bol od nich odobral, tieto pa-

mätne slová jim povedal: »*Dána jest mi všeliká moc na nebi i na zemi. Protož jdauce, učte všechny národy, krstíce je ve jméno Otce i Syna i Ducha svatého, učíte je zachovávatí všechno, což sem koli přikázal vám. A aj, ja s vámi jsem po všechny dny až do skonání světa.*«

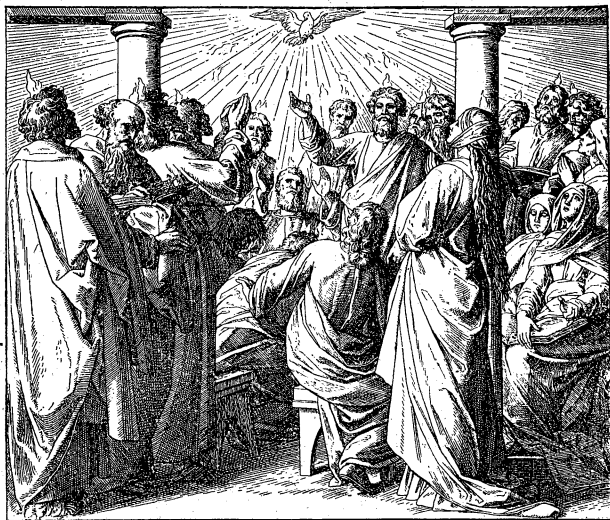
2. Naposledy vyviedol Ježiš učedníkov svojich na horu Olivetskú a prikázal jim, aby neodchádzali z Jeruzalema, ale aby očakávali Ducha svätého. Tam ich ešte požehnal, a v tom bral sa od nich hore v oblaku a *vstúpil na nebesa*, kde posadil sa na pravici Božej.

Jána 14, 3: Jduť, abyh vám pripravil miesto.

25. Soslanie Ducha svätého.

Keď prišiel deň päťdesiaty po vzkriesení Pána, boli všetci učedníci jednomyseľne spolu. Zrazu stal sa zvuk s neba, jako valiaceho sa prudkého vetru a naplnil celý dom, kde sedeli. Nad hlavami ukázaly sa jim ohnivé ja-

zyky a naplnení boli všetci Duchom svätým a začali hovoriť rozličnými jazykmi.

Na ten zvuk sišlo sa mnoho ľudu pred dom. A preveľmi sa divili, že jedenkaždý počul svoj rodný jazyk. Tu vstal Peter a s takým oduševnením kázal ľudu Krista, že sa hneď dalo pokrstiť tri tisíc židov. Tak povstala prvá cirkev kresťanská.

Luk. 11, 13: Dá Otec vás nebeský Ducha svätého tým, ktoríž ho prosí.

